DINSDAG
9/10
2018

INSPIRATIEPARCOURS

#NederlandsOefenen

AGENTSCHAP INTEGRATIE & INBURGERING

In-Gent integratie en inburgering.

de Rand

atlas integratie & inburgering Antwerpen

Huis van het Nederlands BRUSSEL

Vlaanderen verbeelding werkt

Het kader en de invulling: een portret.

Jan Strybol
Emmy Vandenbogaerde

Overzicht

Vertrekken vanuit de praktijk: het project Tuupe veur Taal

- **Onze opdracht**
- **Ons algemene plan**
- **De realiteit: diverse oefenkansen**
- **Concrete stappen en instrumenten**
- **Meedenken met Dahlia**

Focus verbreden: het portret aan de muur

Uitzoomen: in tijd (toekomst) en plaats (Europa)

Onze opdracht

Bestaande en nieuwe oefenkansen ondersteunen:

- praktische organisatie: van opstarten tot evalueren
- inhoud en methode: het wat en hoe van de oefenkans

Ons plan

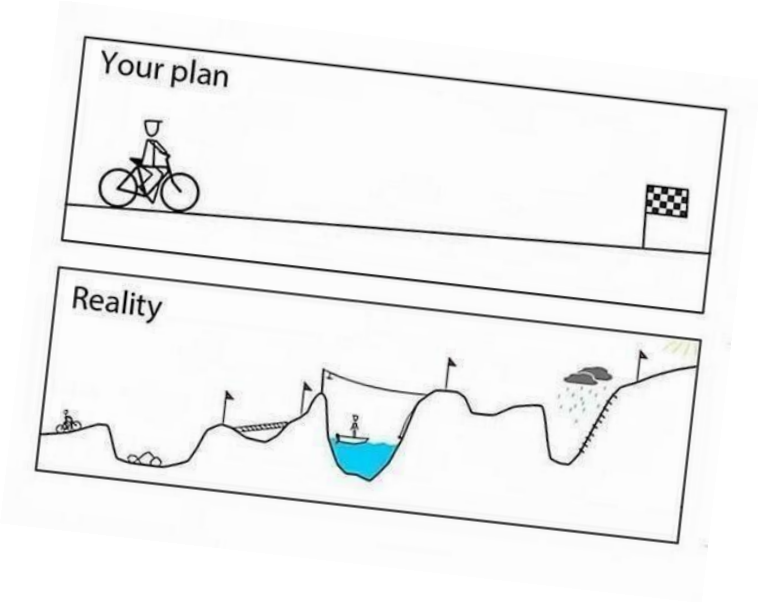

- kaders maken
- bruggen bouwen
- bronnen voorzien
- ondersteuning geven

De realiteit

Tuupe veur Taal

KWALITEITSVOLLE OEFENKANSEN

ook voor de zwakste taalleerders

De realiteit

Tuupe veur Taal

WIJKGERICHTE

OEFENKANSEN

Sociale Kruidenier

- Samenlevingsopbouw Gent
- Rabot
- Vrijwilligers en klanten van de sociale kruidenier krijgen oefenkansen tijdens de winkelmomenten.

Ouder-Kind moment

- Vzw Jong
- Kinderwerking Ledeberg
- De kinderen spelen, ondertussen krijgen de ouders de kans om vragen over school, opvoeden,… te stellen en oefenen ze Nederlands.

Taalbar

- VOEM vzw
- Brugse Poort
- Wekelijks oefenmoment in de Brugse Poort. De buurt ontdekken en elkaar leren kennen staat centraal.

Op Stap met Nederlands in je Buurt

- 10 Lokale Dienstencentra van het OCMW Gent
- Heel laagdrempelige activiteiten voor ex-cursisten van het CBE met als doel hun zelfredzaamheid te versterken en het Nederlands te blijven gebruiken.

Vragen en bedenkingen:

- Oefenen, is dat ook leren?
- Te schools of te vrijblijvend?
- Mag ik grammatica uitleggen?
- Moeten begeleiders gevormd worden?
- Kunnen we het dan hebben over ‘didactische’ principes?
- Heeft feedback een plaats?
- Is taal oefenen het hoofddoel?
- …

Een aantal van die vragen heeft te maken met de identiteit van een oefenkans:

- **Wat is precies non-formeel leren of oefenen?**
- **Leren deelnemers er (ook) expliciet taal of gaat het veeleer om toevallig en impliciet taal oppikken?**
- **Is die focus op taal maar een bijkomende doelstelling, een meegenomen extraatje?**
- **Waar situeert een oefenkans zich in het continuum?**

- Vaste tijdstippen - Vaste locatie	**Omgeving**	- Toevallig
- Systematisch en expliciet - Curriculum	**Doelstellingen**	- Spontaan en onbewust
- Er is begeleiding - Professional	**Begeleiding**	- Zonder expliciete begeleiding
- Is voorzien - Diploma, getuigschrift,…	**Beoordeling**	- Geen beoordeling
- Rol - Initiatief - Regelgevend kader	**Rol overheid**	- Geen ondersteuning

Bron: factsheet, Pulinx, De Cuyper, Gonzales Garibay, 2012

Menti.com - code 29 88 11
Wifi: VO Events - vla%nderen

- **Stelling 1: In onze oefenkans bouwen we vooraf taaldoelen in. We doen dit heel bewust.** (versus we laten dat vanzelf gebeuren.)
- **Stelling 2: We werken heel systematisch aan deze taaldoelen. Er is een planning waarin we ze vastleggen.** (versus: we pikken in op wat er spontaan naar boven komt)

0 = neen 1 = in zekere mate 2 = in grote mate 3 = helemaal

Het belang van dat profiel

Gewoonlijk is er diversiteit in de profilering van oefenkansen. Dat komt voort uit verschillen in de beginsituatie (bvb publiek), de doelstelling, de voorkeur van aanpak etc.

Een eigen profilering is uiteraard prima en zelfs gewenst. Maar waar liggen de grenzen? Wanneer is het geen non-formele oefenkans meer?

Er zijn grenzen

- Essentieel is enerzijds dat er een bewuste focus op Nederlands oefenen aanwezig is. Het beperkt zich dus niet tot incidenteel en informeel leren.
- Anderzijds kan het ook niet gaan overhellen naar formeel talenonderwijs. Het gaat niet om een lineair, systematisch taalleerproces met een professionele begeleider.
- De verwevenheid met de authentieke activiteit is een wezenlijk kenmerk: het gaat om ontmoeten, samenzijn, spelen, praten, wandelen, verkennen. We oefenen Nederlands tijdens een bestaande, echte activiteit (die bij voorkeur bestaansrecht heeft op zichzelf).

Profilering in een kader

We gaan uit van diversiteit in de oefenkansen, maar het is wel goed dat iedereen zich dezelfde vragen stelt en met de nodige kennis aan de organisatie begint.

Om dat te ondersteunen, hebben we drie zaken ontwikkeld

- een kennisbasis
- een draaiboek
- praktijkondersteuning via opleiding en coaching

De Kennisbasis

gent: zoveel stad

Concrete stappen en instrumenten

Het draaiboek

Met ons draaiboek willen we organisaties een kader geven om stap voor stap en oefenkans te organiseren.

Dat mag geen keurslijf zijn: de structurele elementen moeten kunnen overeenkomen met de culturele opvattingen.

Dus: een instrument waarmee een organisatie -**net als de andere organisaties**- kan bepalen waar ze staan, wat ze willen bereiken, hoe ze dat willen doen, wat ze dan precies gaan doen en hoe ze dat gaan evalueren.

Missie

1. Wie zijn wij: wat is er typisch aan ons?
2. Wat doen we: wat is onze kernactiviteit?
3. Waarom doen we dat?
4. Waarvoor doen we dat: wat is onze doelstelling?
5. Welke waarden vinden we daarbij belangrijk?

Fictieve buurtvereniging in de wijk Dahlia:

1. Wij zijn een onafhankelijke vereniging van en voor buurtbewoners in de Dahliawijk
2. Wij organiseren met en voor buurtbewoners activiteiten die de buurt verbeteren
3. Wij geloven dat samenwerking, eigen initiatief en betrokkenheid van iedereen de beste manier is om de buurt te versterken
4. Wij willen een aangename en sociale buurt creëren waar het goed is om te wonen voor iedereen
5. Respect, samenwerking, gelijkheid en autonomie zijn voor ons erg belangrijk

Visie

1. Wat willen we concreet bereiken?
2. Welke veranderingen zijn daarvoor nodig?
3. Hoe kan onze oefenkans die verandering ondersteunen?
4. Waar gaan we ons op toespitsen: wat gaan we doen ?
5. Wat gaan we dan niet doen?

1.	Meer spontaan contact tussen alle buurtbewoners Buurtbewoners doen samen activiteiten Mensen zijn betrokken en doen inspanningen Problemen van de buurt worden opgelost Wensen van de bewoners worden gehoord Iedereen voelt zich goed in de wijk
2.	Mensen kennen elkaar beter Er zijn minder drempels om te praten De bewoners hebben inspraak Er is meer overleg tussen de bewoners Er is een vertegenwoordiging naar externen Mensen voelen zich betrokken
3.	Anderstalige buurtbewoners leren de buurt kennen De taal- en cultuurdrempel wordt voor hen verlaagd Omgekeerd leren de andere buurtbewoners de andere culturen kennen Mensen leren elkaar kennen en doen dingen samen Anderstalige buurtbewoners hebben minder problemen met administratie e.d. Anderstalige buurtbewoners kunnen zich uiten en zo meedoen in de buurt
4.	Concreet taalgebruik oefenen Banden smeden tussen buurtbewoners Deelnemers inspraak geven, betrekken en engagement stimuleren Op het positieve en de vooruitgang focussen Actieve sessies organiseren met communicatie en ervaring in de reële omgeving De deelnemers de buurt leren kennen en omgekeerd
5.	Formeel lesgeven Een ‘aparte’ leergroep maken In een kamer rond de tafel blijven zitten Een vrijblijvende praatgroep maken Mensen uitsluiten: iedereen van de buurt is welkom!

Methodevisie

De volgende stap is de bepaling van een methodevisie: Hoe willen we de oefenkans gestalte geven? Gaan we mensen rond een tafel zetten? Willen we vooral iets doen? Is er ook plaats voor een filmpje? Gaan we met thema's werken? Geven we feedback?

Om daarin een positie te bepalen hebben we een *zelftest* opgesteld. De antwoorden op de vragen leiden naar een *methodeprofiel*.

Daaraan worden dan weer *types activiteiten* gekoppeld.

De zelftest: een selectie stellingen

menti.com - code 20 28 76

Jan en Emmy doen mee voor de buurtgroep Dahlia.

1. Als we het over iets hebben, doen we dat in de echte context.
2. We zorgen voor veel verschillende modelsprekers.
3. We zorgen voor zo veel mogelijk contact met Nederlandstaligen.
4. We gebruiken geschreven tekstjes met verstaanbaar Nederlands.
5. We houden ons bezig met wat er op dat moment in de maatschappij leeft (actualiteit, periode).
6. We luisteren naar filmpjes waarin haalbaar Nederlands gebruikt wordt.

0 = neen 1 = in zekere mate 2 = in grote mate 3 = helemaal

Resultaat voor Dahlia

Authenticiteit: scores van 1 + 3 + 5 = totaal 8 punten

Voor jullie is authenticiteit een absolute must. Dat vertaalt zich in de activiteiten: Ervaren, Ontmoeten, Zelf doen

Taalinput: scores van 2 + 4 + 6 = totaal 4 punten

Voor jullie is taalinput in zekere mate belangrijk. Taalinput vertaalt zich in de activiteiten: Ontmoeten, Bekijken, Luisteren, Lezen

Types activiteiten

Ervaren = In diverse omgevingen dingen meemaken door iets te doen bvb een wandeling maken, naar de bibliotheek gaan..

Ontmoeten = (Nieuwe) mensen ontmoeten, een gebouw bezoeken, dingen leren kennen, iets nieuws proberen, ...

Zelf doen = Iets reëels doen waarbij je taal nodig hebt, bvb een brood bestellen, iemand uitnodigen, over iets vertellen...

Samen doen = een praatje maken, samen een gerecht koken, een spel spelen ...

Spreken over = met elkaar een onderwerp spreken, zeggen wat je erover weet, wat je ervan vindt, iets beschrijven...

Bekijken = een filmpje bekijken waarin iets gebeurt (al dan niet met gesproken Nederlands) om daar nadien over te praten

Luisteren / lezen = een tekst beluisteren of lezen om informatie te krijgen of om interessant taalgebruik te horen

Focussen op taal = bewust stilstaan bij het taalgebruik bvb feedback geven, woorden opschrijven,...

Planning voor Dahlia

Planning buurtgroep Dahlia

Onderwerp **Type activiteit**	**Sessie 1**	**Sessie 2**	**Sessie 3**
De buurt verkennen Type activiteit	X V ++	H X ++++	H ++
Persoonlijk contact Type activiteit	X +++	H ++++	H ++
Transport Type activiteit		V ++	X ++++
Je opinie geven Type activiteit			

Planning voor Dahlia ‘light’

Planning buurtgroep Dahlia

Onderwerp **Type activiteit**	**Sessie 1**	**Sessie 2**	**Sessie 3**	**Sessie 4**
De buurt verkennen Type activiteit	X V ++	H X ++		
Persoonlijk contact Type activiteit	X +	H ++		
Transport Type activiteit				
Je opinie geven Type activiteit				
Regels en gewoontes Type activiteit				
Ontspanning Type activiteit				
Koken en voeding Type activiteit				

Activiteiten voor Dahlia

Eerste sessie: op stap in de buurt en elkaar ontmoeten. Daarbij taal gebruiken: zelf doen en samen doen. Met andere woorden: we zouden een methodiek moeten vinden die mensen stimuleert om tijdens de wandeling met elkaar in gesprek te gaan.

Hier past de methodiek van **DE SPEELKAART**

Tweede sessie: opnieuw de buurt en elkaar ontmoeten. Deze keer ook focussen op taal. Door enerzijds terug te blikken op de vorige sessie en anderzijds de taal te ‘vangen’ van de wandeling.

Hier past de methodiek van **DRIE MAAL DRIE**

De focus verbreden

STAD GENT

Verder kijken in de tijd

Volgens hetzelfde plan, maar dan breder:

- **Kaders:** positionering van het non-formele leren, een gezamenlijke visie, maar ook een ondersteunend kader (verankering)
- **Bruggen:** tussen de verschillende betrokken organisaties (meso en micro). Bvb organisatie zelf, lerarenopleiding, agentschappen, vrijwilligersvereniging, formeel en non-formeel leren ...
- **Bronnen:** onderzoek, kennisbasis, draaiboek, materialen, methodieken
- **Ondersteuning:** via de kaders, bruggen en bronnen. Maar ook door coaching, intervisie en praktijkonderzoek.

Verder kijken in de ruimte

De huidige stand van zaken en bijhorende uitdaging is er niet enkel in Vlaanderen. Getuige daarvan twee Europese voorbeelden:

Vlaanderen participeert aan een nieuw Europees KA3-project, het VISKA-project, dat gericht is op het valideren van formeel en informeel leren.

erasmus+ Viska Visible skills of adults

VIME project: volunteers in migrant education

Bedankt voor uw aandacht!
Vragen: menti.com 49 62 38
STAD GENT

DINSDAG
9/10
2018

INSPIRATIEPARCOURS

#NederlandsOefenen

AGENTSCHAP INTEGRATIE & INBURGERING

In-Gent integratie en inburgering.

de Rand

atlas integratie & inburgering Antwerpen

Huis van het Nederlands BRUSSEL

Vlaanderen verbeelding werkt